

ONZE BOSSCHEN

door

B. STOFFEL.

In Nederland bestaat geen productiebosch zoals Prof. te Wechel dit bedoelt en dit zal ook nimmer ontstaan, omdat onze magere zandgrond geen bosch kan voortbrengen dat vergeleken kan worden met de bosschen der midden Europeesche berghellingen en evenmin met de Scandinavische, Finsche en Noord-Russische bosschen, die allen op meer of minder mineraalrijken bodem staan.

Wat Dr. P. H. Burgers schrijft in no. 10 van dit tijdschrift acht ik volkomen juist en op de zelfde wijze schreef de opperhoutvester F. W. Snepvangers vroeger in dit tijdschrift. Wij trachten parkbosschen aan te leggen op arm zand omdat rijkere grondsoorten in Nederland daarvoor niet ter beschikking staan en wij doen dit om de redenen die door Dr. Burgers zoo duidelijk zijn aangetoond.

Wij kunnen de kennis van onzen boschbouw niet ontleenen aan ervaringen die in midden Europa zijn opgedaan, wij hebben een eigen soort boschbouw tot stand te brengen, ontstaan op eigen bodem en ik meen dat de werkers aan deze taak zich voldoende bewust zijn van de waarde van die taak en zich niet voorstellen dat dit nu „het productiebosch” wordt. De voldoening is reeds groot wanneer het gelukt een opstand van bruikbaar hout op dezen grond tot stand te brengen en een boschgrond te scheppen die de voortzetting van den boomgroei mogelijk maakt. Weinig bewoonde streken van Noord-Rusland en Siberië kunnen ons nog in onafzienbaren tijd het ontbrekende timmerhout verschaffen, maar dit is geen reden om in ons land de boschbouw te verwaarloozen.

Onze parkbosschen zullen waardevol hout voortbrengen, buiten alle poëtische, hygiënische en aesthetische voordeelen om. Deze bosschen behooren tot de aankleding van ons landschap, oasen in de woestijn van eentonigheid door lintbebouwing. Deze oasen roepen een halt toe aan de moderne geluiden van bioscoop en sportruoer en eveneens aan het renmaniakkengevaar. Wij verlangen vrede en rust waar de natuur oppermachtig heerscht en de dieren- en plantenwereld ongestoord voortleeft.

Zijn de voordeelen van dezen toestand voor onze samenleving minder wenschelijk, dan zooveel andere doeleinden van werkverschaffing, waar evenmin het begrip „productief” kan worden toegepast? Niet ieder zal deze dingen op dezelfde wijze beschouwen, menigeen voelt dit eerst op lateren

leeftijd, maar bosschen die langer dan een menschenleven moeten groeien om ruilwaarde te verkrijgen hebben in ons land een hoogere en ruimere beteekenis dan alleen geld-opbrengst.

Dat ook in andere landen op dezelfde wijze over deze dingen wordt gedacht, bewijst een mededeeling in het tijdschrift „Skogen” 1 October 1936: Het bestuur van de stad Stockholm is in onderhandeling over de aankoop van het landgoed „Fyresta”, gelegen 20 km ten Z.O. van het centrum van Stockholm en dat bestemd zal worden tot natuur-ontspanningsreservaat voor de stadsbewoners. De koopprijs bedraagt 350.000 kronen. De bezitting is groot 1400 ha, waarvan 100 ha akker en weiland, 50 ha water (meren) en 1250 ha productief bosch.

Dit landschap heeft cultuur-historische waarde door het oud Zweedsche karakter. Een gedeelte van het oude parkbosch, heeft volkomen de wilde natuur van het oorspronkelijk bosch behouden. „Fyresta” is het eerste bezit van grooten omvang, dat voor bovengenoemde bestemming, in Zweden is aangekocht. En dit geschiedt in het boschrijkste land van Europa.

UIT DE DAGBLADEN.

Het Vaderland, 9 November 1936.

DE DUINBEBOSSCHING BIJ 'T SLAG.

Op verzoek der Rijkscommissie voor verrijking en werkverruiming in Zuid-Holland hebben de heeren Dr. J. A. van Steijn, inspecteur van het Staatsboschbeheer en S. G. A. Doorenbos, hoofd van den dienst der gemeente-plantsoenen te 's-Gravenhage, in samenwerking met den hoofd-ingenieur van den Prov. Waterstaat haar van voorlichting gediend inzake de mogelijkheden van duinbebossching. Hun rapport sluit geheel aan bij de adviezen van den hoofd-ingenieur aan Ged. Staten en legt er den nadruk op — en Ged. Staten sluiten zich daarbij gaarne aan — dat alleen dan in het belang van de werkverschaffing tot bebossching van duingebieden mag worden overgegaan, indien daarmede tevens verhooging van het landschapsschoon wordt verkregen. Daardoor wordt aan de mogelijkheid van duinbebossching een sterke beperking gesteld. In het algemeen zijn de Zuid-Hollandsche duinen rijk aan natuurschoon van een gansch eigen karakter. De beplanting met bosschen zou in vele gevallen eer een verlies dan een winst beteekenen. Er zijn intusschen ook in deze provincie duingebieden aan te teekenen, welke uit een oogpunt van natuurschoon weinig aantrekkelijks bezitten. Ook kan in de omstandigheid, dat de duinen meer en meer voor het publiek moeten worden afgesloten om beschadiging van het grondoppervlak en van de aanwending begroeiingen te voorkomen, een reden gelegen zijn om een gedeelte door bebossching minder kwetsbaar te maken en daarmede deze terreinen weder onder het bereik der bevolking te brengen.

Bij uitvoering in werkverschaffing zullen de kosten der bebossching globaal geschat pl.m. f 1200.— per ha bedragen, waarvan ongeveer 70 pct. arbeidsloon is. De overige kosten van aankoop van plantsoen, materiaal van vastlegging, afrastering tegen konijnenschade e.d. beloopt pl.m. f 360.— per ha. Bij een bebossching van ongeveer 150 ha in 5 jaren zouden de bijkomende kosten derhalve per jaar bedragen rond f 11.000.—.